

Musikalen

UNGEN

Av Oskar Braaten, Harald Tusberg og Egil Monn-Iversen

Bearbeidet av Lars Bleiklie Devik, Runar Hodne og Marianne Sævig

Leseprøvemanus 24.11.26

Oslo Nye Teater

SCENE 1

KRISTOFFER

JEG SYNGE VIL EN VISE
DEN HAR BLITT OVER 100 ÅR
MEN VISA ER DEN SAMME
SOM OM DET VAR I GÅR
VI HÅPET AT DEN TID VAR SLUTT
MEN NØDEN DEN ER UAVBRUTT
FOR STADIG LEVER FLER' AV OSS MED ALTFOR MAGRE KÅR

Lovisa kler på barn. Erik følger med på pc'en mens han tar på seg vaktuniform. Julius tuller med Milja mens hun tar på seg reholdsarbeideruniformen. Gurina kler på seg forkle bak baren. Kristoffer tar på seg vaktmesterfrakk. Olina butikkmedarbeider-skjorte. En velholden lege tar på seg legefakk på sitt kontor.

KRISTOFFER OG ERIK

VI SYNGE VIL EI VISE
OM FOLK SOM BOR I OSLO BY
OM UNGE MENN OG KVINNER, OG BARN SOM TRENGER LY
SOM KNAPT KAN PASSE PÅ SEG SELV
MED MAT OG KLÆR, OG LÅN OG GJELD
HVOR MANGE TAR OG NOEN GIR, HVER DAG FRA MORGENGRY

Milja vasker et urinal.

MILJA

EG SYNGA VIL EI VISA
OM EI SOM VASKE URINAL

pause

En mann kommer inn. Hun trekker seg diskret til side. Han er oppmerksom på henne, blir usikker. Han tisser, men søler. Blir beklemt. Skynder seg hurtig ut.

MILJA (forts.)

E IKKJE DELIKAT NOK FOR FOLK MED KAPITAL
 MEN KANSKJE VIL EG EIN DAG FÅ
 ET LIV EG KAN VÆRR STOLT AV ÓG
 LANGT VEKK FRA DENNE HVERDAGEN
 SOM E SÅ MARGINAL

Milja kommer hjem. Julius sitter i sofaen. Han ser på TV. Byr henne noe chips fra en skål. Hun kryper inn i armkroken hans. De begynner å kline.

Modulasjon

ALLE
 (Disney-kor)

VI SYNGE VIL EI VISE
 OM MILJA OG JULIUS.
 DA STJERNENATTA TENTES
 STO HJERTENE I BLUSS.
 PÅ HIMLEN GNISTRET ORLON,
 PÅ JORD BLE KNYTTET VAKRE BÅND,
 OG MILJAS ØYNE FUNKLET KLART
 OM KAPP MED SIRIUS.

SCENE 2

Musikalsk etterspill

På NAV. Tablå. Erik er på jobb som vakt. Milja sitter i kø. Det er hennes tur. Julius sitter og venter. Milja møter en ansatt, som spør etter noen papirer (helseforsikring). Milja later som hun leter etter forsikringsbeviset, selv om hun vet at hun ikke har det. Den ansatte gir henne et avslag. Hun reiser seg og går. Julius følger etter. De tar farvel, Milja går hjem.

SCENE 3

Milja tar på seg renholderuniform. Samtidig: Julius går på gaten, samler pant. Petrina kommer, Julius prøver å unngå henne.

JULIUS

Hva er det du vil?

PETRINA

Jeg vil bare snakke litt med deg Julius.

Petrina legger armen om halsen hans.

JULIUS

Så snakk da.

PETRINA

Ja. Jeg kan vel få lov til det?

JULIUS

Selvfølgelig.

Hun stryker ham over håret.

JULIUS (forts.)

Milja er gravid.

PETRINA

Jeg hørte det.

Han smiler

PETRINA (forts.)

Hvorfor har du ikke fortalt det til meg?

JULIUS

Hvorfor skulle jeg det?

PETRINA

Et knust ungpikkehjerte har ikke stoppet deg før.

JULIUS

Milja er noe annet. Du og jeg er ferdig. Du fikk meg til å stjele fra kassa! Jeg mistet jobben.

Hun ser olmt på ham.

JULIUS (forts.)

Slutt da. Er du ikke glad på mine vegne? Jeg skal bli far.

PETRINA

Kanskje du ikke skal rope så høyt? Det er ikke verdt å la hele verden få vite hvorfor du fikk sparken.

Hun ler.

JULIUS

Å, det vet de fra før!

PETRINA

Alle sier at du mistet jobben fordi du festet for hardt! Stjelingen vet de ikke om - ennå! Det er verre.

JULIUS

Du kan true så mye du vil.

PETRINA

Jeg vil bare ha deg med meg hjem.

JULIUS

Hva prøver du på?

PETRINA
(rolig)

Du hører til meg.

Han vil gå. Hun holder ham tilbake.

PETRINA (forts.)

Vi har hatt for mye sammen til at vi kan gå fra hverandre på denne måten.

JULIUS

Kom deg vekk!

PETRINA

Du skal være med meg hjem. Vi passer godt sammen! Du vet hva jeg er. Og du vet hva du selv er. Det er sånne som meg du lengter mot. Det kan hende at du tror det er Milja du skal ha, men hun er ikke noe for deg i lengden.

JULIUS

Ikke bland Milja inn i dette!

FRI 1

PETRINA
(*synger*)

DU, KOM OG BLI MED MEG HER
VET AT DU VIL HA MEG NÆR
VI TO ER SJELEVENNER NÅ
VI ELSKER LIVETS GLEDER
JEG ER EN GLEDESSPREDER
TAR DRØMMEN TIL ETT NYTT NIVÅ
BLI FRI –
VÆR FRI!

JULIUS

IKKE HOLD MEG IGJEN
DU HAR VEL NOK AV MENN

PETRINA

FRI
ER FRI!
SOM FISKEN PÅ ÅPNE HAV
SVØMMER VI ALLE GARN FORBI
UT I DET FRI.

Han går.

SCENE 4

På butikken. Milja, Petra, Olina, Gurina og Greta handler øl. Jakob i Foodora-uniform er der også, med sitt barn i barnevogn. Milja og Petra har med seg barn i vogn. Ler og koser seg. Olina jobber i butikken.

PETRA

Hvilken kveld er det i kveld?

OLINA

Jeg vet ikke.

GURINA

Er det mandag..?

PETRA

La meg tenke. Nei!

MILJA

Er det tirsdag..?

GURINA

Kanskje. Neei.

OLINA

Hmm. Er det kanskje torsdag?

PETRA

Jaaa

MILJA

Neeei

GURINA

Da må det være -

Erik kommer susende inn på VOI sparkesykkel og blander seg. Han er en litt slitsom type.

ALLE

LØØØØRDAG!

LØRDAGSKVELD 1

ALLE (forts.)

LØRDAGSKVELD, LØRDAGSKVELD,
 ENDELIG ER DET LØRDAGSKVELD!
 NÅ SKAL DET SPREKKES OPP, VALGET ER VÅRT
 UKA ER LANG, KVELDEN ER KORT.
 LØRDAGSKVELD, LØRDAGSKVELD,
 NÅ SKAL DET FEIRES LØRDAGSKVELD.

ERIK

UKA ER MAGER - LØRDAGEN GJALLER
 SKAL IKKE KLAGE - JENTENE KALLER

ALLE

LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!
 LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!
 LØRDA'N ER HER! LØRDA'N ER HER!
 LØRDA'N ER HER! LØRDA'N ER HER

LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!
 HÆLA I TAKET, LØRDAGSKVELD.
 SKUMMENDE ØLGLASS OG PILLER MED TÆL!
 STERKERE KRUTT TAR DU MED SJÆL.
 LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!
 NÅ SKAL DET FEIRES LØRDAGSKVELD.
 UKA ER MAGER - BYLIVET KALLER
 INGEN SOM KLAGER - HØR SOM DET GJALLER
 LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!
 LØRDAGSKVELD!

ALLE (forts.)

BYEN VÅR HAR SÅ MANGE SLAGS LIV
 VI FØLGER VÅRT REGULATIV
 BLOKKA VÅR HAR SIN INDRE JUSTIS
 HAR IKKE REDNINGSNETTET, KAN FORT SPREKKE
 HVIS DU KNEKKER
 NÅR PENGER IKKE REKKER
 GLEMMER VI DET NÅR VI DRIKKER

ERIK

Og når gjør vi det?

ALLE

PÅ LØRDAGSKVEEEEELD
 ENDELIG ER DET LØRDAGSKVELD!
 NÅ SKAL DET SPREKKES OPP, VALGET ER VÅRT
 UKA ER LANG, KVELDEN ER KORT.
 LØRDAGSKVELD, LØRDAGSKVELD,
 NÅ SKAL DET FEIRES LØRDAGSKVELD.
 UKA ER MAGER - BYLIVET KALLER

ERIK

JENTENE KALLER - HVIS DU HAR BALLER

ALLE

LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!

LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!

LØRDA'N ER HER!

Jakob smugler en pakke bleier ned i barnevognen. Lovisa ser det. Erik oppdager det og løper mot Jakob, det oppstår en konfrontasjon. Lovisa får avverget situasjonen. Hun betaler for Jakob.

MILJA

Hei Lovisa!

LOVISA

Hei dere.

Lovisa synger til barna.

JEG ER MORA TIL DEM ALLE

LOVISA (forts.)
(synger)

SE SÅ SØTE DER DE LIGGER

RUNDE FJES, SÅ NYDELIG!

JEG SKAL SØRGE FOR AT DE FORBLIR SÅ REN OG PEN OG BLID!

HVEM HAR LÆRT DEM VÆRE GREI?

LOVISA!

SÅ DE KAN OPPFØRE SEG?

LOVISA!

JEG ER MORA TIL DEM ALLE, HUSK PÅ DET!

JEG ER MORA TIL DEM ALLE, HUSK PÅ DET!

GUTT 1

HUN VIL LÆRE DEM AT DAMER SKAL BEHANDLES MED RESPEKT

JENTE 1

HUN VIL SØRGE FOR AT BARNA MAXER I SITT INTELLEKT

GUTT 2

TENK OM ALLE VAR MOT BARNA SÅNN SOM HUN, SÅ MILD OG NÆR

JENTE 2

DET SOM SKREMMER OSS ER AT D'ER FAKTISK ALTFOR FÅ SOM ER.

LOVISA

JEG HAR PUDRA ROMPA PÅ DEM, SKIFTA BLEIER, LAPPA KLÆR.

ALLE

HUN HAR VASKET ØRA PÅ DEM, HUN HAR LÆRT DEM DET SOM ER.

HVEM HAR LÆRT DEM VÆRE SMART?

LOVISA

LOVISA!

ALLE

IKKE GI OPP, OM D'ER SVART?

LOVISA

LOVISA!

ALLE

HUN ER MORA TIL DEM ALLE, HUSK PÅ DET!

HUN ER MORA TIL DEM ALLE, HUSK PÅ DET!

LOVISA

JEG ER MORA TIL DEM ALLE, HUSK PÅ DET.

Sang slutt.

LOVISA (forts.)
(*til barna*)

Ses på mandag, gullunger!

OLINA

Vinke fint til Lovisa nå da!

PETRA OG JAKOB
(*liksom som sine barn*)

"Vi elsker deg Lovisa"

LOVISA

Vi sees.

Til Milja uten at de andre hører.

Gleder meg til det blir din tur!

MILJA

Hvordan vet du..

LOVISA

Jeg vet alt!

Lovisa smiler og går.

SCENE 5

Fortsatt på butikken.

PETRA

Når skal vi møtes i kveld?

MILJA

Jeg vet ikke om jeg skal ut i kveld.

OLINA

Blir du ikke med?

PETRA

Er det noe vi ikke vet - ?

De oppdager Petrina.

PETRA (forts.)

Jeg tror jeg går. Her ble det litt for folksomt.

PETRINA

Hun fikk det plutselig veldig travelt.

OLINA

Ser du etter noen Petrina?

PETRA

Hun ser etter Julius. Hun også!

Går.

OLINA

Hvorfor er du alltid alene?

PETRINA

Gå vekk. Ungen din er ikke normal har jeg hørt.

Olin trekker seg unna. Milja etter.

PETRINA (forts.)

Milja, vent litt!

MILJA

Jeg har ikke noe å snakke med deg om.

PETRINA

Er du sint på meg Milja?

MILJA

Du har ikke gjort meg noe vondt.

PETRINA

Du hater meg.

MILJA

Jeg har ikke sagt et vondt ord om deg til noen.

PETRINA

Du har ikke sagt at Julius var hos meg hver eneste lørdagsnatt i hele sommer, heller?

MILJA

Hva er det du sier?

PETRINA

Han var det.

MILJA

Han var på jobb!

PETRINA

Trodde du.

Milja synker sammen

PETRINA (forts.)

Er det du som har spredd rykter om at jeg fikk
Julius til å stjele?

Pause

PETRINA (forts.)

Og at det er min skyld at han fikk sparken?

MILJA

Hva er det du sier?

Pause

PETRINA

Milja?

Pause

PETRINA (forts.)

Er du glad i Julius?

MILJA

Gå!

Pause

PETRINA

Nå vet du hva slags type han er.

MILJA

Du er slem. Du vil leke med Julius som med alle andre. Du lokker og lokker.

PETRINA

Det er noe i øynene til Julius som sier at han ikke er fornøyd. De øynene vil ha mer. Og når du ikke har mer å gi bort, må han gå til andre. Og han gikk til meg.

MILJA

Du har ødelagt alt.

PETRINA

Fordi jeg prøvde å ta ham fra deg før han fikk gjort deg noe vondt?

Pause

PETRINA (forts.)

Joda - det kan godt hende at du greier å holde på ham et år eller to. Men så vil han gå fra deg.

Lovisa kommer.

LOVISA

Hva skjer her da?

Oppdager Miljas ansiktsuttrykk.

Milja?

PETRINA

Det har ikke du noe med!

LOVISA

Jeg kjenner deg! Det har vel ennå aldri skjedd at du er sammen med noen uten å gjøre noe faenskap.

Milja går. Petrina vil følge etter, men Lovisa stiller seg i veien for henne med handlevognen. Julius kommer inn med panten, oppfatter situasjonen, Milja løper forbi ham, han etter.

JULIUS

Helvete!

LOVISA
(til Petrina)

Gå den andre veien!

PETRINA
(til Lovisa)

Du ba om det.

Griper henne i sinne i armene og vil slenge henne over ende. LOVISA slipper ikke. Petrina går mot høyre, men ser at Lovisa har stilt seg i veien for henne på nytt.

PETRINA (forts.)

Gå vekk, Lovisa! Jeg skal hjem!

LOVISA

Da skal du ikke denne veien!

PETRINA

Jeg går den veien jeg vil!

LOVISA

Men denne veien kommer du ikke.

Petrina gir opp.

SCENE 6

Musikalsk overgang, "Julius" instrumental.

Under musikken ser vi et tilbakeblikk av Milja og Julius i lykkelige tider. Milja pynter leiligheten med billig pynt. Julius kommer hjem med en pose mat som han har fått fra Fattighuset. De deler maten mellom seg.

SCENE 7

På kjøpesenterkafe. Julius og Milja sitter ved et kafebord. Det er stille mellom dem. De drikker kaffe.

JULIUS

Jeg forstår at du ikke vil prate med meg - nå.

Milja ser på ham. Knust. Han prøver forsiktig å ta hånden hennes, men hun river den løs. Petrina dumper ned ved siden av dem.

PETRINA

Bli med hjem til meg, Julius. Bedre stemning der.

JULIUS

Gå vekk!

PETRINA

Sånn er Julius når han er sammen med jenta si, Milja. Men det er ingenting å bry seg om. Han blir blid igjen når vi kommer hjem.

JULIUS

Milja..

PETRINA

Bli med meg nå, Julius! Det blir gøy!

JULIUS
(til Milja)

Vær så snill å gå. Du skal ikke høre på dette!

MILJA

Jeg går når jeg vil!

PETRINA

Hun er ung og har godt av å lære!
(*til Julius*)

Du kan like gjerne bli med meg med én gang. Jeg
kjenner deg, gutten min. Du har gitt opp! Jeg hører
det på deg.

Til Milja

Ja du kan gå, Milja. Vi skal en annen vei.

Milja løper. Petrina reiser seg.

JULIUS
(*Dytter Petrina vekk*)

Dette orker jeg ikke.

Løper etter Milja.

SCENE 8

Milja slenger Julius' ting i en koffert. Julius sitter resignert i sofaen.

KRISTOFFER
(synger)

DA MORGENTÅKEN LÅ DER,
SA JULIUS NO'N TAKKENS ORD,
OG MILJA SMELTE DØRA I SINNE DA HAN FØR.
OG VINTEREN VAR LANG OG HARD

*Milja setter kofferten foran ham, hun er høygravid.
Julius reiser, prøver å omfavne henne. Hun dytter ham vekk. Han tar kofferten og går.
(Sang fortsetter)*

KRISTOFFER (forts.)

OG ALLE SÅ HVA MILJA BAR
HUN HADDE BLITT VELSIGNA,
OG SKULLE SNART BLI MOR

Rommet endres til fødestuen. Milja føder. Julius står utenfor, får ikke komme inn. Han prøver å ringe. Milja sitter igjen alene med en bylt i armene. Det lyser fra displayet på telefonen hennes.

KRISTOFFER (forts.)

OG UNGEN KOM TIL VERDEN
SOM MANGE UNGER HAR GJORT FØR,
OG MILJA MÅTTE GJØRE SOM FATTIGFOLKET GJØR.
SÅ TIDLIG FØR HVER ARBEIDSDAG
BLE UNGEN MED TIL LOVISA,
OG VINGER SPREDTES OVER HAM BAK HØNSEREIRETS DØR.

2. AKT, SCENE 9A

Vel et års tid senere. Før jul. Milja pakker ned de få tingene sine i leiligheten sin, Erik står og passer på tiden. Det er tydelig at hun har blitt kastet ut. Milja gjør seg ferdig, gir nøkkelen til Erik.

SCENE 9B

Milja går til Lovisa og leverer barnet sitt. Lovisa gir henne en klem, Milja setter kassen med ting fra seg, og går på jobb.

Lovisa steller med de andre barna. Kristoffer gjør seg klar til å gå på jobb. Greta kommer inn. Kristoffer gir Lovisa et kyss og går. Noen jenter har levert ungene og er på vei ut. Lovisa retter på noen barn som ser på TV.

LOVISA

Er det deg?

GRETA

Ja. Jeg vil bare hilse på den lille. Får ikke lov til å møte ham. Men det er mitt eneste barnebarn. Får jeg lov?

LOVISA

Selvfølgelig.

*Greta tar opp barnet, koser med det. Gurina inn.
"Drømmen om morradan" instrumentalt.*

GURINA
(*til Greta*)

Javel, så det er her du sitter. Vet Julius at du er her?

LOVISA

Det trenger han ikke å vite.

GRETA

Jeg skulle ønske han flyttet inn igjen til meg, nå som han ikke har noe sted å bo.

GURINA

Han ordner seg fra kveld til kveld, etter hva jeg hører.

Gurina tar seg en kopp kaffe.

LOVISA

Ta deg en kopp ka... javel.

GRETA

Jeg synes synd på jentene som jobber sent. De går i ørska, så trøtte er de.

GURINA

Det var ingen som tvang dem til å bli gravide.

LOVISA

Hva vet du om det?

Stillehet.

LOVISA (forts.)

Det er ingen som tvinger deg til å leve av folks rusproblemer heller.

GURINA

Jeg gir dem litt fri fra hverdagen!

LOVISA

Det gjør jeg også!
(*til Greta*)

Det er synd på jentene, Greta. Og ungene borti senga har mye de skal gå gjennom, sånn er det for alle.

GRETA

Men du kunne hatt det godt. Du hadde ikke trengt å ha så mye å stri med hvis du ikke ville det selv.

GURINA

Det er jo akkurat det jeg sier!

LOVISA

Jaså, så det sier dere?

GRETA

Alle vet at du fikk penger etter broren din. Og leiligheten her arvet du etter ham, så du har tak over hodet så lenge du lever.

GURINA

Det har jeg hørt også!

LOVISA

Akkurat. Vil dere ha litt mer kaffe,
hun skjenker

betalt av min dyrebare arv?

Greta og Gurina blir litt flaue, men drikker villig.

GRETA

Du gjør deg til uvenner med masse folk for disse
ungenes skyld.

LOVISA

Har dere hørt noe annet enn at jentene er fornøyde
med meg?

GURINA

Jentene ja. Men mange er sinte på deg. Det er
derfor kommunelegen holder oppsyn med deg.

LOVISA

Og hva svarer jeg til det?

GRETA

Du svarer at det ikke er galt å få en unge. De som
lar være tenker bare på seg selv, sier du.

LOVISA

Jeg tenker mer på ungene enn på mødrene. De trenger
noen som tar seg av dem.

GURINA

Det gjør vi alle.

GRETA

Det er ungene det er verst for.

LOVISA

Se på disse ungene her. Ser dere ikke at de har det godt?

UNGER

LOVISA (forts.)
(*synger*)

NÅR DØM ER UNGER OG HAR FANTASI,
ER D'IKKE GRENSER FOR HVA DØM KAN BLI.
LEGE, INVESTOR MED EGET PALASS

GURINA

NÅR DE BLIR VOKSNE, SÅ VASKER DE DASS

LOVISA

ENKELTE KAN JO BLI RÅFLOTT TIL SIST.
EN KAN BLI INNKREVER, KAPITALIST

GRETA
(*om sitt eget barnebarn*)

EN VOKSER OPP SOM DET RENE GENI.

GURINA

EN GÅR PÅ FYLLA FØR HAN HAR FYLT TI!

ALLE

UNGER, UNGER, UNGER, UNGER.

GRETA

EN SKAL BLI POLITIMESTER OG PURK.

GURINA

EN SKAL BLI KRIMINELL, HALLIK OG SKURK

LOVISA

EN SKAL BLI LEDER

GRETA

OG EN KJØRE VED.

LOVISA

EKKE SÅ MYE Å GJØRE MED DET.

ALLE

UNGER

Å FOR EN GLEDE

LAR SEG FORLEDE

TIL DE BLIR BLID

UNGER

ER DEILIG RAUSE

SEIER OG FLAUSER

BLÅSER DE I.

NÅR DE ER UNGER

ER LIVET PÅ TOPP

BARE SÅ SYND AT DE MÅ VOKSE OPP,

FRA UNGER, UNGER, UNGER!

SAMME HVA LIVET VIL BRINGE AV FLAKS,

SAMME OM POTENSIALET BLIR MAKS

OM HAN BLIR RIKING OG POKKER SÅ GOD,

BEST VAR'N SOM LITEN, HAN PLUDRA OG LO.

UNGER
GURGLER OG TRALLER.
FÅR DE EN BALL,
ER DE I SITT ESS.
UNGER DE ER SÅ GREIE,
HAR DE TØRR BLEIE ER DET SUKSESS

NÅR DE ER UNGER, ER LIVET PÅ TOPP
BARE SÅ SYND AT DE MÅ VOKSE OPP
(I) FRA UNGER, UNGER, UNGER!

SCENE 10

Det banker på døra. Lovisa åpner. Julius inn. Han er halvfull og ustelt. Han nikker til Lovisa, men sier ingenting.

LOVISA

Er det deg?

JULIUS
(til Greta)

Hva gjør du her?

GRETA

Jeg gikk bare tilfeldigvis forbi.

JULIUS

Gå hjem. Kjerring.

LOVISA

Julius! Det er moren din du snakker til!

GRETA

Kan du ikke bli med meg hjem, gutten min.

JULIUS

Gå vekk.

Greta trekker seg stille ut.

LOVISA

Det er synd på henne.

JULIUS

Jeg har det ille nok om jeg ikke skal sitte hos henne og høre på at hun syter og klager.

GURINA

Der ser du Lovisa. Det er derfor de trenger å komme til meg. Jeg går og åpner baren, Julius.

Hun går.

LOVISA

Det er ikke så greit å være mor.

Julius setter seg.

LOVISA (forts.)

Vil du ha kaffe?

JULIUS

Jeg vil ikke ha kaffe!

Hun ser på ham.

LOVISA

Du får vente en stund! Så kommer hun vel snart.

Julius svarer ikke. Reiser seg og går litt sjanglende bort til den brede senga og står der en stund. Så rister han på hodet og går tilbake til stolen sin. Det banker på døra. KOMMUNELEGEN kommer inn. Hun er en kvinne i sekstiårene.

SCENE 11

KOMMUNELEGEN

Hei! Hvordan går det her?

Hun nikker kort til Julius

LOVISA

Hva gjør du her?

KOMMUNELEGEN

Jeg må følge med på ungene en gang imellom.

Går bort og bøyer seg over senga.

LOVISA
(følger med)

Så du må det du. Kommando fra øverste hold da,
regner jeg med?

Pause

Finner du noe å klage over?

Pause

Ser de utsultet ut?

KOMMUNELEGEN svarer ikke.

Er de skitne?

KOMMUNELEGEN later som hun ikke hører.

Noe må det jo være, siden du ser så nøye på dem.

KOMMUNELEGEN

løfter et spedbarn i været

For en nydelig unge!

til Lovisa

Har du noen papirer på disse ungene her?

LOVISA

Hva tror du?

KOMMUNELEGEN

Har de helseforsikringen i orden?

LOVISA

Selvfølgelig.

KOMMUNELEGEN

Forgapt i spedbarnet.

Hvem eier denne da?

LOVISA

Den er ikke din.

KOMMUNELEGEN

Hvor gammel er han?

JULIUS
(reiser seg)

Han er tre måneder.

KOMMUNELEGEN

Vet du det?

JULIUS

Den ungen er det nok jeg som "eier", dessverre.

LOVISA
(*tar barnet*)

Gi ham til meg! Han blir redd!
(*Legger ham*)

Forresten er ikke dette din, Julius. Din unge
ligger i senga.

KOMMUNELEGEN
(*til Julius*)

Kjenner du ikke igjen ditt eget barn?

JULIUS

Jeg har ikke sett han på en stund.

LOVISA

Hva er det du vil?

KOMMUNELEGEN
(*Smiler*)

Rutinekontroll. Jeg kommer tilbake!

LOVISA

Det kan du spare deg.

KOMMUNELEGEN ut.

SCENE 12

Stemmer på utsiden.

JULIUS

Det er best jeg går.

LOVISA

Sett deg.

Julius setter seg. Døra blir revet opp og Petra, Olina, Jakob og Milja kommer inn. Olina siger ned på en stol like ved døra. De andre går mot barna.

PETRA

Har han vært snill i dag?

MILJA

Og min da?

JAKOB
(går bort til et barn)

Hei lille venn!

LOVISA

Jeg har ikke hørt noe fra dem i hele ettermiddag.

OLINA

Er min bedre?

LOVISA

Han har vært rolig i dag. Han blir nok snart frisk igjen.

OLINA

Ja, han blir vel det!

Gjemmer ansiktet i hendene

JULIUS
(*til Milja*)

Jeg må snakke litt med deg.

MILJA

Hva gjør du her?

JULIUS

Jeg ville bare hilse på deg og se litt på ungen.
Jeg har ikke sett dere siden forrige fredag.

MILJA

Jeg skal vippe deg.

Tar opp telefonen.

JULIUS

Nei, det var ikke sånn ment.

MILJA

Bare gå!

JULIUS

Hm. Tusen takk da!
(*Bøyer seg over barnet*)

Titt tei! Nå må du ligge rolig da.
(*Retter seg opp*)

Nei, jeg får vel gå. Ha det og takk for meg.

Han blir stående.

MILJA

Gå lenger vekk fra ham. Du stinker fyll.

JULIUS

Du er så hard.

MILJA

Fort deg. Petrina venter.

JULIUS

Jeg vil flytte hjem igjen til deg, Milja.

MILJA

Jeg vil ikke ha deg.

JULIUS

Det er ikke riktig av -

MILJA

Det var du som valgte Petrina!

JULIUS

Men nå er jeg her, Milja. Jeg kom til deg og ungen vår.

MILJA

Ikke rør ham.

JULIUS

Det er min unge.

Det ringer på. Lovisa går bort til vinduet.

LOVISA

Det er besøk til deg, Julius.

PETRINA
(utenfor)

Julius!

JULIUS

Faen. Vil du at jeg skal gå, Milja?

MILJA

Selvfølgelig skal du gå. Hun står jo ute og venter!

JULIUS

Greit. Men nå kommer jeg aldri igjen!

Går ut.

MILJA
(roper etter ham)

Ikke før jeg får lønn igjen, nei!

Julius ut. Milja synger.

JULIUS

MILJA (forts.)

JULIUS -

KA SKJEDDE MED JULIUS?

EG LIGGER VÅKEN OG VRIR MEG

KAN IKKJE BEFRI MEG

FRA JULIUS

JULIUS -

DEN HELVETES JULIUS

"E IKKJE VERDT DET", SI'R ALLE,

"Å SVIMLE OG FALLE

FOR JULIUS."

ME E ET HELT HAV MED JENTER

SOM SITTER OG VENTER

TIL DET KAN PASSE HAM

ET LITE KNIPS MED EN FINGER,

SÅ SER DU ME SPRINGER

BORT TIL HAN UTEN SKAM

JULIUS -

EG HATER DEG, JULIUS!

HAR ALLTID SETT NED PÅ KVINNER,

DE DUMMASTE KVINNER

SOM FALT - PLADASK - FOR JULIUS

JULIUS -

EG SAVNER DEG, JULIUS.

EG GÅR OG HÅPER OG LETER

VET KNAPT KA EG HETER

ÅH, JULIUS

JULIUS -

DE SEIE "GLØM JULIUS!"

EG VET DET ER IKKJE VERDT DET

DET SVIR SÅNN I HJERTET
EG ELSKER JULIUS!

SCENE 13

LOVISA

Vi har hatt besøk av kommunelegen.

MILJA

Kom hun allerede i kveld?

LOVISA

Allerede? Hva mener du med det?

MILJA

Jeg trodde- nei, jeg mener.. jeg mener ingenting.

JAKOB

Hva ville hun?

LOVISA

Hun bare så til ungene - som hun pleier av og til.
Hun er jo nødt til det.

PETRA

Sa hun noe?

LOVISA

Hva skulle hun si? Ungene lå rene og mette i en
varm seng. Men jeg tror hun vil ha en av dem.

JAKOB

Sa hun det?

LOVISA

Hun sa det ikke direkte, men jeg skjønnte det på henne.

JAKOB

Jøss. Men hva vil hun med en unge?

LOVISA

Hun vil ikke ha den selv. Hun vil bare velge ut en for en eller annen rik frue på vestkanten, som har bedt om hjelp til å få tak i en.

PETRA

Og så innbiller hun seg at hun skal få en av ungene våre?

LOVISA

Jeg sa det til henne. "Spør selv", sa jeg. "Jeg tipper du får svar."

PETRA

Tenk å gi bort ungen sin. Det er det verste jeg har hørt.

LOVISA

Det var det jeg visste. Hva skal vi leve for om vi ikke hadde ungene? Dere skal være takknemlige for at dere bor på denne siden av elva og har deres egne unger. Det er mange som misunner dere.

OLINA

Er du sikker på at hun ikke får din, Petra?

PETRA

Du må ikke tulle med det, Olina.

OLINA

Men du da Milja? Vil du gi bort din?

LOVISA

La Milja være i fred.

OLINA

Jeg så ikke at Milja gråt.

Pause

OLINA (forts.)

Kommer hun tilbake?

LOVISA

Hun skal visst det.

OLINA

Hadde jeg hatt tid skulle jeg ha stukket hjem etter den nye rutete skjorten hans. Han er så pen i den.

Hoster.

LOVISA

Hva mener du, Olina?

OLINA

Trur du ikke hun vil ta ham hvis jeg er ærlig? Hvis jeg sier at han er syk og ikke kan sette beina under seg? Og at jeg ikke kan leve stort lenger, og at det er så vondt å dø fra -

LOVISA

Slå fra deg det der med en gang! Ta ungen din og gå. Vær glad for hver natt du kan ha ham i armene.

SCENE 14

KOMMUNELEGEN står i døra.

KOMMUNELEGEN

God kveld. Her er foreldre og barn samlet ser jeg.

Hun skotter på Milja som sitter borti kroken. Milja nikker forsiktig.

LOVISA

Ungene hører sammen med mødrene sine, og de skal ikke skilles fra hverandre.

KOMMUNELEGEN

Det har du rett i.

Til Petra

For et vakkert barn!

PETRA
(sjenert)

Synes du det?

KOMMUNELEGEN

Han er nydelig, gutten! He, he, han griner på nesen! Han liker meg visst ikke. Hvor gammel er han?

PETRA

Han er snart seks måneder.

KOMMUNELEGEN

Jaså. Ikke et halvt år gammel ennå. Ja, da er han
sannelig stor for alderen. Får jeg låne ham litt?
(Tar etter barnet)

PETRA

Nei, du må ikke ta ham! Han blir redd!

KOMMUNELEGEN

Da lar vi ham ligge. Og hvilke framtidsutsikter har
han her da?

*PETRA blir rød. Svarer ikke. Kommunelegen tar Jakobs
barn istedenfor. Jakob reagerer, men legen bryr seg
ikke.*

KOMMUNELEGEN (forts.)

Åh så fin du er da. Hvor er mammaen din da? Ja,
lille vennen? Har du ingen mamma du da?

Legen gir barnet tilbake til Jakob.

LOVISA
(skarpt)

Var det noe mer du ville?

Petra smyger seg ut med barnet sitt.

KOMMUNELEGEN
(ser etter henne)

Hva gikk det av henne? Hun gråt jo.

LOVISA

Gjorde hun det?

KOMMUNELEGEN

Jeg vil da inderlig håpe at ikke jeg -

LOVISA

Å, langtifra! Hun må bare tåle at du spøkte med det dyreste hun eide.

KOMMUNELEGEN

Men jeg forstår ikke -

LOVISA

Nei, du gjør vel ikke det. Du har ikke lett for å forstå mennesker.

OLINA
(*reiser seg. Hilser*)

Kanskje du vil se litt på min? Du må gjerne løfte på ham.

KOMMUNELEGEN
(*motvillig*)

Ja.. det kan jeg vel.

OLINA

Han er så liten og lett, så. Vil du ikke kjenne?

KOMMUNELEGEN

Er barnet ditt sykt?

OLINA

Han er bedre nå. Se her!

Setter seg, legger barnet på fanget.

KOMMUNELEGEN

Jeg har ikke tid akkurat nå.

OLINA
(later som hun ikke hører)

Han er så snill og klok så.

KOMMUNELEGEN

Jaså, så morsomt.

Hun skotter på Milja som sitter borti kroken.

OLINA

Faren hans døde i fjor.

KOMMUNELEGEN

Det var trist å høre.

Bøyer seg over den vesle.

OLINA

Tror du at du kan ta ham?

KOMMUNELEGEN

Ta ham?

OLINA

Han er jo så vakker, stakkar! Jeg har ikke så lenge igjen. Så hvis du kan gjøre meg litt trygg på at han får et godt hjem før jeg dør..

KOMMUNELEGEN

Hva er det du insinuerer? Det er da ikke min jobb å gi ham et nytt hjem.

OLINA opp. Går ut med barnet sitt.

LOVISA

Jasså. Jeg har lurt på det, hva som egentlig er din jobb.

JAKOB
(til barnet sitt)

Si ha det til Lovisa, nå da.
(til Lovisa)

Har hun fortsatt rene klær her?

Lovisa går bort til dem, hun tar med seg noen skitne klær ut for å vaske dem. Milja smyger seg bort til kommunelegen når Lovisa ikke ser.

MILJA

Jeg vil som sagt gjerne møte deg på kontoret ditt.

KOMMUNELEGEN

Passer det i morgen?

MILJA

Ja.

KOMMUNELEGEN

Ta med barnet. Og husk: vær diskret.

Lovisa oppdager dem.

LOVISA

Hva er det egentlig du vil?

KOMMUNELEGEN

Rutinekontroll, har jeg jo sagt.

LOVISA

Nå syns jeg du skal gå.

KOMMUNELEGEN

Greit. Jeg kommer snart igjen.

LOVISA

Det kan du spare deg!

Går.

LOVISA (forts.)

Er du ikke trøtt, Milja?

MILJA

Nei.

LOVISA

Så du sover du godt om nettene?

MILJA

Jada.

de synger

HVORFOR SER DU'N IKKE INN I ØYA?

LOVISA

FOR DU SER AT'N SPØR.
 TING ER IKKE SOM FØR.
 LURER PÅ HVA SOM SKJER
 HAN HAR JO ØYNE - HAN SER
 HVA ER I VEIEN MILJA?
 SVAR HAM MILJA.
 HVA ER I VEIEN?

MILJA

La meg være i fred, Lovisa. La meg gå.

LOVISA

HVORFOR SER DU'N IKKE INN I ØYA I KVELD?
 HVORFOR SER DU I EN ANNEN RETNING I KVELD?
 HAR DU ENNÅ'KKE LÆRT
 HVA HAN PRØVER Å SI, Å FORSTÅ HVA HAN TENKER I KVELD?
 I KVELD?
 HVORFOR SER DU'N IKKE INN I ØYA I KVELD?
 HVORFOR ER HAN FOR DEG HELT USYNLIG, I KVELD?
 DET ER BARNET SOM BER,
 DET ER UNGEN SOM SER
 AT DET SKJER NO MED MAMMA I KVELD

MILJA

Du vet noe, du. Jeg ser det på deg. Du vet noe.

LOVISA

Hva er det jeg vet? Hva er det vi vet?

MILJA

Lovisa. Du vet at jeg skal adoptere ham bort.

LOVISA

Ha ha ha. Nå er du morsom Milja. Så utrolig morsom du er!

MILJA

Hva er det du ler av? Ikke le, sier jeg. Du får ikke lov!

LOVISA

Jammen jeg må jo bare le av dette. Gi bort ungen din, du? Ha ha, å nei, det gjør du nok ikke.

MILJA

Gjør jeg ikke det?

LOVISA

Nei, det gjør du nok ikke. Ikke du, Milja. Har du spurt ham hva han mener? Skal du ikke si det til ungen din?

LOVISA (forts.)

MILJA

HVORFOR SER DU'N IKKE INN I ØYA I
KVELD?

ÅH LA MEG BLI, LOVISA

DU PLAGER LIVET AV MEG LOVISA

DU MÅ SI DET, DETTE HAR DU VALGT
SELV, I KVELD

HAR INGENTING Å GJEMME

LA HAM HØRE DEG SI

JEG VIL HELST BARE GLEMME

HVORDAN ALLTING SKAL BLI

LOVISA

SÅ MYE BEDRE ENN ALT ER I KVELD!

BEGGE

I KVELD?

LOVISA

MILJA

HVORFOR SER DU'N IKKE INN I ØYA I
KVELD?

JEG HAR DET VONDT, LOVISA

LOVISA (forts.)

MILJA (forts.)

SER DU NÅ AT HAN VIL VÆRE HOS DEG
HVER KVELD?

JEG TAR MIN DØD AV DETTE, LOVISA

LOVISA (forts.)

MILJA (forts.)

DU ER HANS ALT PÅ JORD

JEG KAN'KE GJØRE NO'

LOVISA (forts.)

MILJA (forts.)

DET ER DU SOM ER MOR

ALT BLIR SOM FØR, JO

LOVISA (forts.)

HVORFOR SER DU'N IKKE INN I ØYA I KVELD?

LOVISA (forts.)

Du trenger ikke å klemme ham så hardt.

MILJA

Jeg kommer til å gjøre det.

LOVISA

Du bare juger!

Griper henne rundt armene

Gjør du ikke? Svar! Eller bare tuller du med meg?

MILJA

Slipp meg, Lovisa! Jeg blir redd, og du skremmer ungen! Jeg kommer ikke i morgen.

LOVISA

Kommer du ikke?

MILJA

Nei, jeg skal et annet sted. Godnatt.

Løper ut. Instrumental "Hvorfor ser du'n ikke inn i øya?"

SCENE 15

hos KOMMUNELEGEN

KOMMUNELEGEN
(til Milja)

Kom og sett deg her, er du snill.

MILJA setter seg engstelig.

KOMMUNELEGEN (forts.)

Du har ikke ombestemt deg?

MILJA

Nei.

KOMMUNELEGEN

Du vil gi bort barnet?

MILJA

Ja.

KOMMUNELEGEN

Tror du ikke du kommer til å angre?

MILJA

Jo. Men jeg må gjøre det likevel.

KOMMUNELEGEN

Men herregud da, ikke gråt. Få se litt på ham.

Tar barnet og undersøker det

Han har altså ikke hatt noen sykdommer?

MILJA

Nei.

KOMMUNELEGEN

Og du har aldri vært syk du heller?

MILJA

Nei.

KOMMUNELEGEN

Hva gjorde foreldrene dine?

MILJA

Faren min er død.

KOMMUNELEGEN
(*våken*)

Hva døde han av?

MILJA

Han døde i en arbeidsulykke.

KOMMUNELEGEN

Å ja. Men moren din da?

MILJA

Mor lever.

KOMMUNELEGEN

Er hun frisk?

MILJA

Jo takk.

KOMMUNELEGEN

Greit. Men så var det en annen ting: Hvordan er det med faren til barnet?

MILJA svarer ikke.

KOMMUNELEGEN (forts.)

Var det ikke ham jeg møtte hos Lovisa? Jeg synes han så litt.. Lever han hardt?

MILJA
(unnvikende)

Neida. Ikke noe å snakke om.

KOMMUNELEGEN

Du må snakke sant. Har han aldri vært straffet?

MILJA
(lavt)

Nei. Nei, han har aldri vært straffet.

KOMMUNELEGEN

Greit. Du må unnskyldte spørsmålene, men hvis jeg skal hjelpe deg så må du være ærlig. Sist gang vi møttes fortalte jeg deg at det kom en kvinne ned på mitt kontor. En ung og rik kvinne. Hun har alt hun trenger, unntatt én ting: hun mangler et barn. Men hun har et stort hjerte. Og dette hjertet må ha noe å være glad i. Kort sagt: Hun ba meg om å hjelpe henne med en god gjerning.

(forts.)

KOMMUNELEGEN (forts.)

Hun vil ta til seg et av samfunnets stebarn. Jeg fikk se ditt barn en dag jeg var innom Lovisa.

Hun finner frem en kontrakt.

Og du unner barnet en bedre skjebne enn den du selv kan gi det – nå, hva er det nå du heter igjen?

MILJA

Milja Hansen.

KOMMUNELEGEN

skriver MILJA HANSEN på kontrakten

Milja Hansen. Da trenger jeg bare din signatur her.

Milja signerer kontrakten.

Dette blir mellom oss. Da kan du ta barnet med hit i neste uke, skal vi si det sånn? Farvel, kjære venn.

SCENE 16

Overgang til sang: Erik oppdager en knust Milja som kommer ut fra legens kontor. Han går mot henne. Hun tørker tårene, retter seg opp. Milja drømmer seg vekk.

MILJA

PÅ DEN ANDRE SI'A ELVÅ
KAN DU TRO DE HAR DET FLOTT
ENEBOLIG, SOMMERHYTTE
STEMMER MØRKEBLÅTT
OG HU TRENG' IKKJE Å JOBBA
NEI, FOR KORFOR SKA HU DET?
NÅR HAN TJENER MER I ÅRET ENN KA ANDRE GJØRR PÅ TRE

OG BARNA HAR SITT EGET ROM
MED HVERT SITT BADEKAR
OG HVER KVELD SÅ FÅR DE VARM KAKAO
AV BÅDE MOR OG FAR
(OG) NÅR DE SKAL VASKE HUSET
E DET MEG DE RINGE TE
MENS DE SNAKKER ENGELSK TE MEG
DER EG GÅR OG E DISKRÉT

MARMORFLISER OG GULLSERVANTER
ROBOTKLIPPER OG DYRE PLANTER
YOGATIME PÅ DAGEN
STORT BASSENG UTI HAGEN
HAR SÅ MANGE DYRE TING
KUNST OG BILDER OVER ALT

EG SKO' HA VALGT:

SPISESTUE I BLÅ KASTANJE
EIKEKJØKKEN OG DYR CHAMPAGNE
DE HAR SÅ MYE GREIER
VET IKKJE KA DE EIER
PÅ ANDRE SI'A ELVÅ E DET HIMMERIK
MÅ JAMMEN VÆRE FINT Å HA DET SLIK

MILJA (forts.)
(ironisk. sint og oppgitt. upbeat)

PÅ VÅR SIDE AV ELVÅ
BLIR DET SAGT «SÅKLART DU KAN!»
AT ALLE TING ER MULIG
HER I VERDENS BESTE LAND
KEM DU E OG KOR DU KOMMER FRA
HAR INGENTING Å SI
DU KAN GJØRE KA DU VIL
DIN SJEL ER FRI!

REISE UT I VERDEN
DRA PÅ FERIE TIL DUBAI
STUDERE MEDISIN
OG TA ET FRIÅR PÅ HAWAII
JA, FOR OM DU JOBBER KNALLHARDT
OG ER BARE GREI OG SNILL
JA, DA FÅR DU ALT DU DRØMMER OM
DU FÅR DET SOM DU VIL

LOVISA
DRØMMEN OM MORRADAN

KAN INGEN STJELE FRA'N
 EN GNIST VIL FLAMME OPP TIL SIST
 OG GI HAM VARME

Parallelt med:

ENSEMBLE

MARMORFLISER OG GULLSERVANter
 ROBOTKLIPPER OG DYRE PLANter
 YOGATIME PÅ DAGEN
 STORT BASSENG UTI HAGEN

JULIUS OG PETRINA

FRI, FRI
 SOM FISKEN PÅ ÅPNE HAV
 SVØMMER JEG ALLE GARN FORBI
 ER FRI

parallelt med:

MILJA

JULIUS, EG HATER DEG, JULIUS!

parallelt med:

LOVISA/ENSEMBLE

SPISESTUE I BLÅ KASTANJE
 EIKEKJØKKEN OG DYR CHAMPAGNE

ALLE

DE HAR SÅ MYE GREIER
 VET IKKJE KA DE EIER
 PÅ ANDRE SI'A ELVÅ E DET HIMMERIK

MILJA

HAN VIL JO FÅ DET MYE BEDRE SLIK

PAUSE

3. AKT, SCENE 17

Liten kø utenfor puben «Gurinas». Kristoffer og Lovisa sitter i sofaen og ser på TV. Petra og Olin sminker seg. Erik er dørvakt. Petrina pynter seg. Jakob tar på seg skinnjakke. Greta tar på seg ytterklær. Legen gjør seg klar til å legge seg, hun tar noen piller. Venter litt, tar noen til.

LØRDAGSKVELD del 2

LOVISA OG KRISTOFFER

LØRDAGSKVELD

OLINA OG PETRA

LØRDAGSKVELD,

LEGEN

HÆLA I TAKET, LØRDAGSKVELD!

JAKOB

NÅ SKAL DET SPREKKES OPP, VALGET ER VÅRT

ERIK

UKA ER LANG, KVOLDEN ER KORT.

LØRDAGSKVELD, LØRDAGSKVELD,

OLINA OG PETRA

NÅ SKAL DET FEIRES LØRDAGSKVELD.

PETRINA

UKA ER MAGER - BYLIVET KALLER

INGEN SOM KLAGER - HØR SOM DET GJALLER

LOVISA OG KRISTOFFER

LØRDAGSKVELD!

OLINA OG PETRA

LØRDAGSKVELD!

JAKOB

LØRDAGSKVELD!

PETRINA OG ERIK

LØRDAGSKVELD!

ALLE

LØRDA'N ER HER!

GURINA

Hei alle sammen.

Gurina, pubvertinna, kommer seg opp på «scenen».

GURINA (forts.)

Endelig lørdag!

JAKOB

Trodde det var min tur i dag jeg!

GURINA

Ikke tale om!

Full jubel når Gurina begynner å synge. Alle kan refrenget fra før.

Nøkkelen

GURINA (forts.)

JEG HAR EN KJÆREST'

HAN HETER JOHANNES.

HAN ER SÅ FOTOGEN AT JEG SPANDERTE SPESIELT KONTRAFEI.

OG DETTE BILDET
 DET HAR JEG PÅ BRYSTET,
 OG JEG SKAL SI AT KNEBELSBARTEN KILER MEG!

ALLE

HAN HETER JO JO JO
 HAN HETER HA HA NES.
 HAN HETER JOHANNES,
 DEN SAKEN ER GREI

GURINA

OG MIN JOHANNES
 GÅR RUNDT MED EN NØKKEL
 SÅ HAN KAN LÅSE OPP NÅR HAN VIL HILSE PÅ SIN HJERTEVENN.
 ER IKKE GRENSER
 FOR NÅR HAN BRUKER'N.
 HAR IKKE FØR SAGT MORN
 SÅ ER HAN DER IGJEN!

ALLE

HAN HETER JO JO JO
 HAN HETER HA HA NES.
 HAN HETER JOHANNES,
 DEN SAKEN ER GREI

GURINA

DET ER ET ABER.
 DET ER DENNA NØKKER'N.
 DEN PASSER OGSÅ INN I ANDRE LÅSER PÅ JOHANNES' VEI
 GÅR HALVE NATTA
 FØR KJÆRESTEN KOMMER,
 DA HAR NOK STAKKAR'N GÅTT SEG BORT,

DET FRYKTER JEG

ALLE

HAN HETER JO JO JO

HAN HETER HA HA NES.

DE TREFFES LØR LØR LØR

DE TREFFES DAGS DAGS KVELD

DE TREFFES

LØRDAGSKVELD, LØRDAGSKVELD,

HÆLA I TAKET, LØRDAGSKVELD!

NÅ SKAL DET SPREKKES OPP, VALGET ER VÅRT

UKA ER LANG, KVELDEN ER KORT.

LØRDAGSKVELD, LØRDAGSKVELD,

NÅ SKAL DET FEIRES LØRDAGSKVELD.

UKA ER MAGER - BYLIVET KALLER

INGEN SOM KLAGER - HØR SOM DET GJALLER

LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!

LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!

LØRDA'N ER HER!

PÅ "GU-RI-NA" KAN VI DRØMME OSS BORT

FRA HVERDAGENS MAS

FRA ALL DRIT OG LORT

HER FÅR VI PUSTE

HER FINNER VI RO

OG NÅ SKAL VI DRIKKE, DANSE

TIL VI HAVNER HELT I TRANSE, UBALANSE

HEY! NÅ SKAL VI TIL TOPPEN

TIL VI KJENNER DET PÅ KROPPEN
FOR I KVELD SÅ ER DET FAKTISK

LØRDAGSKVELD, LØRDAGSKVELD,
HÆLA I TAKET, LØRDAGSKVELD!
NÅ SKAL DET SPREKKES OPP, VALGET ER VÅRT
UKA ER LANG, KVELDEN ER KORT.

LØRDAGSKVELD, LØRDAGSKVELD,
NÅ SKAL DET FEIRES LØRDAGSKVELD.
UKA ER MAGER - BYLIVET KALLER
INGEN SOM KLAGER - HØR SOM DET GJALLER
LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!
LØRDAGSKVELD! LØRDAGSKVELD!
LØRDA'N ER HER!

SCENE 18

Festen fortsetter. Jakob er DJ.

PETRINA

Får jeg en øl av deg, Gurina? Jeg skal betale.

GURINA

Når?

PETRINA

I morgen.

GURINA

Når du har penger, skal du få øl.

Olina smyger seg inn. Hun setter seg på en stol like ved døra. Hoster.

GURINA (forts.)

Det var et sjeldent menneske å se!

OLINA

Det er lenge siden jeg var her nå.

GURINA

Jeg husker godt den siste natta du var her.

OLINA

Det skjedde morgenen etter. Rett etter at han hadde begynt på jobb. Han var litt.. svimmel etter all dansingen – og falt ned fra stillaset. Og så vet du hvordan det gikk.

Hoster.

GURINA

Stakkars gutt! Og stakkars deg!

OLINA

Det er synd på flere. Jeg er ikke alene.

GURINA

Nei, du fikk jo ungen rett etterpå. Ja, ja. Verden er rar. Du var litt rundere i kinna den gangen, Olina. Hvordan har han lille det?

OLINA

Han har det bra nå, tror jeg.

GURINA

Hvorfor sier du det?

OLINA

Han er død.

Hoster.

GURINA

Nei men..

Pause.

Petrina kommer.

PETRINA

Er du her?

OLINA

Det er så trist å sitte hjemme alene, alle de lange kveldene.

PETRINA

Du kan gjøre som jeg. Da kan du ha det gøy over alt.

synger

DET KAN DE HA FOR MEG (del 1)

TIDLIG OM MORGENEN TAR JEG MEG TID
SITTER OG SER FOLK SOM LØPER FORBI
UTSLITTE KVINNER I UTSLITTE KLÆR
FINNS IKKE EI JEG VIL BYTTE MED DER

GIDDER JEG TAR JEG EN ØL ELLER TO
GIDDER JEG IKKE, TAR JEG DET MED RO
MENN VET Å FINNE MEG NÅR DET BLIR KVELD
JEG LEVER LIVET SOM JEG HAR VALGT SELV

EN HER I BYEN HAR VETTET I BEHOLD
TENKER LITT Lenger enn (Å) MISTE KONTROLL
MENN DE STIKKER FRA DEG
DE VIL IKKE HA DEG
JOBBE, BARE STRESSE
LEVE MED ALT PRESSET
LENKET TIL ET BARN - I ET LIV FYLT MED VOLD

DET KAN DE HA FOR MEG
JEG BLÅSER LANGT

I DENNE BYEN HER, KAN SKJE SÅ MANGT
OG DET JEG TRENGER MEST
VET JEG BEST SELV
SELV OM JEG IKKE ER
TRADISJONELL

*Olin*a går.

GURINA

Du er misunnelig.

PETRINA

De ler jo bare i helgen, på fest. Da glemmer de for
en liten stund at de er maskiner, og de kjenner at
de har ungt, varmt blod i kroppen.

synger

MEN HELGEN ER SÅ KORT
OG UKA ER LANG

SCENE 19A

Julius inn. Setter seg ved et av bordene.

JULIUS

En øl, Gurina!

GURINA

kommer med ølen

Værsågod.

Han betaler.

PETRINA
(kort til Julius)

Hei Julius.

JULIUS

Æsj.

PETRINA

Jeg er tørst.

JULIUS

Det er jeg også. Skål!

Julius drikker.

PETRINA

Har du et glass til meg?

JULIUS

Er du tørst?

PETRINA

Jeg hadde ikke spurt hvis ikke.

Julius går bort til disken etter et glass som han fyller med vann fra springen bak disken. Setter glasset foran Petrina.

JULIUS

Værsågod, frøken! Skål!

PETRINA

Faen ta deg!

Julius ler.

GURINA

Ikke noe bråk, da kaster jeg dere ut.

PETRINA

Du er en fin fyr.

JULIUS

Skål!

PETRINA

De kaller deg ikke «Hjulet» for ingenting. Du bare triller rundt og rundt. Fra dame til dame, fra leilighet til leilighet..

JULIUS

Skål! Er du fremdeles tørst?

PETRINA

Du trilla fra Milja til meg. Og fra meg til Milja.
Og til meg enda en gang. Men hvem har du trilla til
nå, Julius?

JULIUS

Du er flink til å holde taler, Petrina! Vil du ha
en øl til?

OLINA kommer til bordet.

JULIUS (forts.)

Kom nå, Olina, så danser vi!

OLINA

Jeg kan ikke danse.

JULIUS

Du kan jo prøve! Det er ingen som ligger og venter
på deg hjemme.

Tar henne om livet og drar henne med seg.

Rop på meg når du blir tørst igjen, Petrina.

*Julius og Olina ut på dansegulvet. Julius danser ut med
Olina. Petrina blir igjen hos Gurina.*

SCENE 19B

GURINA
(*til Petrina*)

Du elsker Julius.

PETRINA
(*ler*)

Jeg elsker ikke noen! Hører jeg annet enn skit fra ham når han er sammen med andre? Er han ikke bare stygg med meg når vi er alene sammen? Og så tror du at jeg elsker Julius?

GURINA

Den stikker ikke så dypt, den latteren din. Det ligger noe annet under.

PETRINA

Hva tenker du på?

Petrina gråter.

GURINA

Hvorfor tåler du dette?

PETRINA

Hvorfor jeg tåler det? Ja, det er det, Gurina! Det er det som det ikke er så lett å svare på. Må du bry du deg om hvem jeg er glad i?

GURINA

Nei nei, det var ikke sånn ment.

Hun skjenker en halvliter og setter foran Petrina

Der, Petrina!

Milja og Jakob inn fra høyre. Setter seg. Milja i en fin, ny jakke.

JAKOB

Øl, Gurina! Synes du det er gøy her, Milja?

MILJA

Å ja.

JAKOB

Du er så trist! Få se et smil da! Det er ikke lørdag hver kveld. Skål Milja!

MILJA

Skål.

(Drikker)

Trist? Hvorfor skulle jeg være trist?

Petrina sklir ned ved bordet

PETRINA

Det sier jeg også!

MILJA

Jeg snakket ikke til deg.

GURINA

Ikke noe bråk nå, Petrina.

PETRINA

Slapp av! Kan jeg få sitte her og prate litt med deg, Milja?

MILJA

Jeg tåler ikke trynet på deg.

PETRINA

Vi er voksne mennesker.

JAKOB

Skål begge to!

PETRINA

Han som vi slåss om lurte oss begge to. Men han er ingenting å sørge over. Du er ei bra jente, og jeg er et svin. Men jeg er glad for at han trillet fra meg.

MILJA

Folk sier at du henger etter ham.

PETRINA

De lyver.

MILJA

Han er der inne nå, men jeg har ikke sett på ham i hele kveld.

PETRINA

Det er det jeg sier! Du er ei bra jente. Skål.
Hvordan har ungen din det?

MILJA

(opp)

Ungen? Ungen min? Hva sa du? Takk, han har det bra,
han. Nei, vi får vel danse igjen.

PETRINA

Det var det jeg visste, at folk lyver.

MILJA

Hva er det folk sier?

PETRINA

De sier at du har solgt ungen din. Til en rik dame
på vestkanten.

MILJA svarer ikke. Gjemmer ansiktet i hendene. Hikster.

PETRINA (forts.)

Så så. Ta deg sammen! Drikk! Skål!

De drikker.

Jeg har lurt meg inn til Lovisa og sett på ungen
din flere ganger. Den munnen hans, den kjente jeg
igjen. Så myk og veik og sugende. Han trengte ikke
å lete lenge etter pappan sin.

JULIUS får øye på Milja og Petrina, går bort til dem.

SCENE 19C

JULIUS

Nei, se der sitter jo begge gamlekjærestene mine!
(*Til Jakob*)

Se og dra deg vekk, din drittunge.

JAKOB

Du har damer der borte!

JULIUS

Jeg har så mange damer jeg vil. Og dette er mine
jenter.

PETRINA

Ja, du bare triller og triller Julius. Hvor har du
funnet deg seng for natta nå?

Han ler. Synger.

FRI

JULIUS

JEG ER ET HJUL SOM TRILLER!
MØTER JEG KVINNFOLKGRILLER,
STIKKER JEG FORT EN ANNEN VEI.
HAR JEG TIL SPRIT I KAFFEN,
GIR JEG VEL BLANKE BLAFFEN,
JEG TRILLER DIT DET PASSER MEG.

ER FRI -

ER FRI!

INGEN FÅR MEG I KNE,
 KAN IKKE HOLDES NED
 FRI
 ER FRI!
 SOM FISKEN PÅ ÅPNE HAV
 SVØMMER JEG ALLE GARN FORBI
 UT I DET FRI.

DANSE-JENTER

FYREN ER GLATT OG RUND JA,
 HAN SPRETTER FORT NOK UNNA,
 LØPER AV STED OG ER SÅ LUR.

JULIUS

LAR DE MEG IKKE VÆR' I FRED
 GÅR JEG TIL ET ANNET STED
 INGEN FÅR SETTE MEG I BUR.

ALLE

ER FRI,
 ER FRI!

JULIUS

KUTTER UT SLIT OG KJAS,
 DAMER OG UNGEMAS.

ALLE

FRI
 ER FRI.
 HAN SPYTTER PÅ VERDEN OG
 TRØBBELET TRILLER RETT FORBI!
 VISST ER HAN FRI!

JULIUS

VERDEN ER GOD OG RUND.
DET ER EN FINFIN GRUNN
TIL Å TRILLE LANGT.
VIKA MANGLER IKKE PÅ MAST OG RÆR,
HAVNA MØNSTRER MANGT.
SKUTER PÅ REKKE, RAD
VIL SEILE UT EN DAG
OM HER BLIR FOR TRANGT.
ANKER OPP!
SEIL PÅ TOPP!
SÅ ER DET STOPP
MED ALT SOM GNAGER.

ALLE

DERMED ER DET KVITT
BORT MED ALLE PLAGER.
HJULET VÅRT FIKK SLITT
SEG FRI
HELT FRI,
FØLT VINDKASTET HIVE SEG,
FULLRIGGER'N RIVE SEG
FRI
SÅ FRI
AT STORM I BISKAYA BLIR
RENESTE PASSAT-MELODI.
VISST BLE HAN FRI!

JULIUS

HER SER DU GUTT SOM LEVER!

JEG ER ET HJUL SOM SVEVER
VERDEN ER VIDÅPEN FOR MEG
TREFFER JEG NOEN KNEIKER,
HAR JEG SOLIDE EIKER.
JEG TRILLER LANGT VEKK I FRA DEG
ER FRI
HELT FRI!
VERDEN ER FULL AV KVINNS.

PETRINA

"HJULET" VET HVOR DE FINNS.

JULIUS

FRI
SÅ FRI.

PETRINA
(*ironisk*)

FRA FROGNER TIL LILLESTRØM
STÅR DE I KØ FOR Å BLI DIN!

JULIUS

JA, JEG FRI!

SCENE 20

Julius setter seg. De andre gjestene hvisker og nikker mot Milja. Julius farer opp og slår i bordet så glass og flasker danser. Går bort til Milja. Erik sanser bråk, og kommer etter.

JULIUS

Milja!

MILJA svarer ikke. Holder armen foran øynene.

JULIUS (forts.)
(*Vrir armen hennes vekk*)

Kan du svare!

ERIK

Svar ham, da!

JULIUS

Erik, gå vekk!

Milja reiser seg. Prøver komme seg unna.

MILJA

Pass deg, ellers skriker jeg om hjelp!

JULIUS

Bare skrik du! Men først skal du svare meg på det jeg spør om!

MILJA

Jeg skylder deg ikke noen ting.

JULIUS

Hvor har du gjort av ungen min?

MILJA prøver å komme løs, men han holder fast.

JULIUS (forts.)

Hvor har du gjort av han, spør jeg! Gi meg ungen min, hører du! Jeg går ikke herfra før du har lagt ham i armene mine. Er jeg ikke faren hans? Kan du nekte for det? Det var rart at du ikke tok fra meg den æren også!

JAKOB
(river Milja løs)

Slutt!

JULIUS

Dama er mi!

JAKOB

Du får ikke slå henne!

JULIUS

Jeg slår hvem jeg vil!

JAKOB
(til Milja)

Ikke vær redd.

ERIK
(til Julius)

Ikke bry deg om henne. Hun er ikke mye å samle på.

JULIUS

Hun er ikke verdt en halvliter en gang.

PETRA

Ut med henne!

JAKOB
(*slår i bordet*)

Hold kjeft! Hun har ikke gjort noe galt.

PETRA

Hun har solgt ungen sin!

ERIK
(*får de andre med seg*)

Hun har solgt ungen sin! Hun har solgt ungen sin!
Hun har solgt ungen sin!

SCENE 21

Milja hikster og gråter, Jakob trøster henne. LOVISA stille inn. Smyger seg fram mellom bordene. De andre legger ikke merke til henne med det samme, men da de først får øye på henne, jubler de mot henne fra alle kanter og løfter glassene.

MANGE STEMMER

Lovisa!

de fyllebrøler

«Hu er mora til oss alle husk på deeeet»

Milja smyger seg ut. Drar Jakob med seg.

LOVISA

Hallo alle sammen.

PETRA

Kom hit og få deg en øl, Lovisa.

Musikken begynner igjen. Alle reiser seg og stimer mot dansegulvet. Petrina smetter etter de andre. Lovisa og Gurina blir alene.

GURINA

Er det noen du ser etter?

LOVISA

Jeg venter på ei der inne.

GURINA

Vet hun om deg? Eller skal jeg gå inn og se etter henne?

LOVISA

Hun vet at jeg er her. Hun kommer nok tilbake.

GURINA

Hvordan går det hos deg om dagen da?

LOVISA

Hos meg? Bare bra. Hos deg da? Forresten – det er lett å se. Du driver godt, som du alltid har gjort.

GURINA

Å, det er ikke mer enn så vidt båten bærer. Det er ikke som i gamle dager!

LOVISA

Det var da godt å høre.

GURINA

(sint)

Du unner ikke andre enn deg selv å leve!

LOVISA

Det er ikke samme hva en lever av!

GURINA

Vi er vel omtrent like gode, tenker jeg. Vi lever av menneskenes skrøpelighet, begge to. Jeg har minst to av jentene dine her i kveld. De danser der inne, både Milja og Olina.

*Døra til høyre går stilt opp, og Milja smyger seg inn.
Hun er litt utrygg. Ser i gulvet.*

GURINA (forts.)

Har du mistet noe?

MILJA

Jeg har ikke mistet noe.

LOVISA
(*Ser under bordet*)

Jeg skal hjelpe deg å lete!

MILJA

Jeg har ikke mistet noe, hører du!

LOVISA

Å nei, det har du vel ikke! Du tar jo vare på det du har. Men fort deg inn og dans nå, ellers går tiden fra deg. Det er ingenting å bry seg om her ute.

MILJA
(*på vei ut, men stopper*)

Er du her for å lete etter meg?

LOVISA

Deg? Hva skal jeg med deg?

MILJA

Nei, jeg vet ikke. Jeg syntes bare du så så rart på meg i sted.

LOVISA

Jeg skylder ikke deg noe, og du skylder ikke meg noe, så vi har ingenting å snakke om. God natt, jenta mi. Nå får du ha det litt gøy, da. Du har vært slave lenge nok.

MILJA

Skal du gå allerede?

LOVISA

Nei, men du skal gå. Du skal jo danse, jente!

Milja setter seg.

MILJA

Du har ikke sagt sånn før.

LOVISA

Har jeg ikke? Hva annet skulle jeg ha sagt?

MILJA

Du har sagt at en jente burde få tak i noe som var mer verdt enn dans og fest! Du har sagt det, at - at kan hun-

LOVISA

Du stammer, Milja.

MILJA

-sitte med sin egen unge på fanget, da har hun har nådd det høyeste noen kan nå, har du sagt.

LOVISA

Da mangler du noe, ser jeg.

MILJA
(*synger*)

FRI

LOVISA

Det er først nå i de siste dagene jeg har fått
øynene opp for hvordan ungene er i veien -

MILJA

E FRI

LOVISA

Jeg tenker på hvordan det var med deg. Du var
stille og trist når du så ungen din, og hadde ikke
et smil til ham når han lå og gnurka fornøyd ved
brystet ditt om kveldene.

MILJA

KUTTE UT SLIT OG KJAS

MANNFOLK OG UNGEMAS

LOVISA
(*fortsetter*)

Men nå forstår jeg det! Og nå vet jeg hva jeg skal
gjøre. Jeg bare selger Hønsereiret! Og så får jeg
kommunelegen til å finne flere barnløse fruer på
vestkanten. På den måten kan jeg få gjort litt
godt, jeg og.

MILJA

FRI

E FRI

LOVISA

Du må unne de andre jentene å bli like glad som du er, Milja! Og ikke tenk på ungen. Han har det bra. Husker du hvordan han ofte lå og smilte i søvne? Og så sint han var når han våknet?

MILJA hikster

MILJA

EG SPYTTER PÅ VERDEN (OG)

LOVISA

Nei, jeg sitter bare her og snakker, jeg. Du kunne ha danset mye på denne tiden. Nå skal jeg gå.

Reiser seg

Men hva var det jeg skulle ha sagt? Jo, det er sant: I dag reiste de. Han og kona. Og en liten en.

MILJA

(OG) TRØBBELET TRILLER RETT FORBI

LOVISA

Ja, en liten en. Du vet jo at de skulle til utlandet. Nei, nå får du gå og danse! Og ikke tenk på ungen. Du kan være helt trygg på at han ikke kommer igjen.

MILJA

VISST E EG FRI

Lovisa på vei ut. Snur seg ved døra.

LOVISA

Kom innom Hønsereiret i morgen, Milja. Det ligger
noe igjen etter ungen din der. Jeg trenger det
ikke.

Lovisa ut.

SCENE 22

GURINA

Så rar Lovisa var i kveld.

MILJA

Hold kjeft!

Står litt.

Nå skal jeg feste, enten hun mente det eller ikke.
For nå har jeg ingenting annet å tenke på.

Jakob kommer inn.

JAKOB

Milja!

MILJA

Jeg vil danse!

Jakob drar henne ned på en stol ved ett av bordene.

JAKOB

Først tar vi oss en drink. To drinker, Gurina. Ta
med et glass til deg selv også.

GURINA kommer bort til dem med tre glass.

JAKOB (forts.)

Skål!

De drikker.

JAKOB (forts.)

En shot til, Milja! Du har bare godt av det.

MILJA

Tror du jeg tåler det? Jeg blir så rar.

JAKOB

Det er derfor vi drikker. Vi skal være rare på lørdager. Vi trenger noe som kan sette pene farger på tilværelsen en gang imellom. Skål!

De drikker.

MILJA
(*blir tykkere i målet*)

Nå greier jeg ikke mer! Jeg skal inn og danse.

JAKOB
(*skjenker på nytt*)

Skål Milja!

De drikker.

MILJA

Så du hvordan hun stirra på meg? Jeg satt med deg borte i kroken da hun kom. Og jeg så hvordan hun så på meg.

JAKOB

Skål, Milja!

MILJA

Skål!

Drikker.

JAKOB

Nå kan vi gå og danse.

MILJA

Ja, jeg vil danse. Snart. Om en liten stund, hør etter, ikke ennå! Nå er jeg trøtt. Hun sa jeg skulle komme innom henne i morgen. «Jeg har noe til deg», sa hun.

JAKOB

Jeg skjønner ikke. Kom så går vi.

MILJA

Vet du hva det er? En liten barneskjorte! Det er en rød, fillete barneskjorte. Jeg la den igjen der den kvelden da jeg byttet på han den fine, nye. Tror hun jeg gidder å gå tilbake til Hønsereiret for å hente den gamle filla? Skål!

JAKOB

Skål!

MILJA

Nå blir du full!

JAKOB

Pass på deg selv du. Skål!

MILJA

Jeg er bare løs og ledig! Hørte du ikke at hun sa det? Gå inn og dans! sa hun. Du har bare godt av det! Hønse-Lovisa er ikke så verst.

Milja legger hodet på armen på bordet. Sitter slik en stund.

JAKOB
(*Reiser seg*)

Kom etter når du vil. Jeg vil inn og riste løs.

Går inn.

Milja sitter fortsatt med hodet mot bordet. Reiser seg brått opp og blir stående stiv.

MILJA

Nå kommer jeg! Nå kommer jeg, ungen min!
(*Våkner.*)

Gurina! Hører du, Gurina?

GURINA

Hører? Jeg hører ingenting, jeg.

MILJA

Ungen, Gurina! Hørte du ikke at han skrek?

GURINA

Gå hjem, Milja. Det er det beste du kan gjøre.

MILJA

Hjem? Jeg tør ikke. Hør! Der er det igjen!

GURINA

Nå må du bruke vettet ditt. Du fatter vel at ungen din ikke er her.

JULIUS kommer.

MILJA
(bort til ham)

Julius!

JULIUS

Hva er det du vil?

MILJA

Hjelp meg, Julius! La meg få være hos deg. Jeg er så redd. Det er så fælt å være alene om nettene.

JULIUS

Du er full. Kom deg vekk fra meg.

MILJA

Det er din skyld! Jeg hadde ikke gitt ham bort hvis det ikke hadde vært for deg.

JULIUS

Hva har du gitt bort? Jeg skjønner ikke.

MILJA

Ungen vår.

JULIUS

Har du gitt bort ungen din? Tror du at jeg bryr meg? Du gjør som du selv vil med din egen unge. Jeg er ferdig med deg.

MILJA

Nei, vi er ikke ferdige. Det er nå vi skal begynne, skatt. Nei, ikke slå! Ikke nå! Forresten: Bare slå. Det gjør ingenting.

JULIUS

I kveld er du helt håpløs.

MILJA

Jeg er bare så glad. Ser du ikke at jeg ler? Nei, men før var jeg håpløs. Da var jeg sur og frekk med deg når du kom hjem om kvelden. Jeg ble sint bare jeg kjente lukten av fest, i stedet for å holde rundt deg og kysse deg, som jeg burde gjøre.

JULIUS

Ikke gjør narr av meg.

MILJA

Men fra nå av skal jeg ikke være sånn, Julius. Nå er vi kvitt ungen, nå er alt sammen bra igjen. Han har reist til utlandet.

JULIUS

Du er full. Gå og legg deg.

MILJA

Jeg er visst litt full. Men ikke bry deg om det.
Vil du at jeg skal danse for deg, gutten min?

Tar noen dansetrinn.

Ser du, jeg kan fortsatt litt! Det var ingen som
danset sånn som jeg, sa du. Du sa at jeg var lett
som ei fjær. Skal vi prøve?

JULIUS

Gå hjem og dans med ungen din.

MILJA
(*stivner*)

Hva? - Hva sa du, Julius?

*hun slår armene om halsen hans og kysser ham, ør og
vill.*

Å! Jeg elsker deg!

JULIUS
(*prøver å vri seg løs*)

Er du gal?

MILJA

Jeg slipper deg ikke. Vær sånn som du var i gamle
dager! Kyss meg! For jeg ser på deg at du fortsatt
elsker meg.

JULIUS

Helvetes kvinfolk!

MILJA

Du skal være med meg. Fra nå av skal du bare være hos meg, være min.

JULIUS kjemper med henne. Til slutt får han overtaket og slenger henne i gulvet, så hun blir liggende mellom bordene. Så springer han fort ut. Man hører musikken fra salen. De andre kommer.

SCENE 23

Petrina går bort til Milja.

PETRINA

Milja, hvorfor ligger du her?

MILJA

Jeg sovnet visst litt.

PETRINA

Kom og varm deg. Det er kaldt å ligge her.

MILJA

Jeg må hjem. I kveld skal jeg legge meg tidlig, og sove ut i morgen. Mandag er det jobb igjen.

PETRINA

Jeg skjønner ikke at du gidder, Milja. Det finnes andre måter å leve på for en ung, pen jente.

MILJA

Jeg må holde på jobben min.

DET KAN DE HA FOR MEG (del 2)

PETRINA

synger

DET KAN DU HA FOR MEG

JEG BLÅSER LANGT

I DENNE BYEN HER, KAN SKJE SÅ MANGT

OG DET JEG TRENGER MEST

VET JEG BEST SELV
 SELV OM JEG IKKE ER
 TRADISJONELL

GURINA

går og tørker av bordene. Stanser

Jeg tror Lovisa har rett. Det er farlig for dem som
 ikke har en unge til å passe på seg.

KOR

DET KAN DU HA FOR MEG
 KOM OG BLI MED
 DRIKK HELLER ØL OG LEK FORGLEMMEGEI
 KJØP NYE KLÆR OG SKO
 ALT DET DU ELSKER MEST
 SI IKKE NEI NÅR NO'N BYR DEG PÅ LIVETS FEST

PETRINA

DU FINNER LETT BLANT SKO-
 GENS MANGE TRÆR
 EN GAMMEL EIK SOM TAR DEG SOM DU ER.
 OG ER'N FRAMPÅ OG
 VIL HA DET DER DU VEIT,
 MÅ HAN BETALE FØRST

ALLE

HAN MÅ BETALE FØRST
 KONTANT OG GREIT
 JA GJØR SOM PETRINA
 VÆR FRANK OG FRI
 JEG KUTTER SLIT OG KRAV OG SLAVERI

JEG TRENGER IKKE VÆRE DEL AV EN STOR GJENG

JEG HAR NOK SELSKAP I

MIN LUNE SENG

ALLE (forts.)
(utenom Milja)

NEI GJØR SOM PETRINA

OG TA EN SANG.

LA HUMLA SUSE HELE NATTA LANG.

DU TRENGER BARE EN

BEMIDLET KAMERAT

SÅ KAN DU FEIRE BURSDAG FLOTT, MED KOSTBAR MAT

PETRINA

DU FINNER LETT BLANT SKO-

GENS MANGE TRÆR

EN GAMMEL EIK SOM TAR DEG SOM DU ER.

ERIK

OG ER'N FRAMPÅ OG

VIL HA DET DER DU VEIT

PETRINA

MÅ HAN BETALE FØRST

ALLE

HAN MÅ BETALE FØRST

PETRINA

HAN MÅ BETALE FØRST...

Oppbrudd. Alle går

4. AKT, SCENE 24

I Hønsereiret. Morgenen etter. Lovisa og Kristoffer har nettopp stått opp. De har det veldig hyggelig. Alle andre ensomme sjeler står utenfor og synger.

ET ENSOMT LIV

ERIK

Å VÆRE GASSLYKT,
 DET ER ET ENSOMT LIV.
 Å VÆRE GASSLYKT,
 DET ER ET ENSOMT LIV.
 NÅR FOLKET SOVER,
 DA MÅ JEG LYSE,
 DA MÅ JEG ENSOM PÅ GATA STÅ.

ALLE
(uten Lovisa og Kristoffer)

Å VÆRE GASSLYKT,
 DET ER ET ENSOMT LIV.
 Å VÆRE GASSLYKT,
 DET ER ET ENSOMT LIV.
 NÅR FOLKET SOVER,
 DA MÅ JEG LYSE,
 DA MÅ JEG ENSOM PÅ GATA STÅ.

KRISTOFFER

Tror du hun kommer?

LOVISA

Jeg er helt sikker.

KRISTOFFER

Jeg håper du har rett.

*De klemmer, han går ut. Lovisa ordner i hønsereiret.
Milja kommer stille inn. Hun er trøtt og sliten.*

LOVISA

Jenta mi, der er du. Jeg har ventet på deg.

MILJA

Ventet du på meg?

LOVISA

Det gjorde jeg. Har du hatt det gøy i natt?

MILJA
(hardt)

Ja!

LOVISA

Julius ble ikke med deg?

MILJA

Hvorfor skulle jeg ha noe med ham å gjøre? Bare gi meg det du skulle gi meg.

LOVISA

Vil du ikke legge deg nedpå litt?

MILJA

Jeg er ikke trøtt.

Gjesper

LOVISA

Nei, jeg ser det. Er du sulten?

MILJA

Nei.

LOVISA

Kaffen er nettopp ferdig.

Setter fram brød og smør. Skjenker kaffe

Sånn. Spis.

MILJA

En liten kaffeskvett, kanskje. Jeg fryser.

Setter seg til bordet. LOVISA bøyer seg over den store sengen.

MILJA (forts.)

Hvem er det du har der?

LOVISA

Det er ungen til Petra.

MILJA
(*Reiser seg*)

Er han pen?

LOVISA

Sett deg ned og spis, du.

MILJA

Jeg er ikke sulten.

LOVISA
(*setter seg foran henne*)

Du har det godt du, Milja.

MILJA

Har jeg det godt?

LOVISA

Se på Petra! Jeg måtte bli sint i går for å få henne til å gå ut å danse. En ung jente kan ikke glemme seg selv for ungen sin, heller.

MILJA gjemmer ansiktet. Svarer ikke.

LOVISA (forts.)

Jeg ser at du er trøtt. Legg deg nedpå litt. Jeg skal vekke deg tidsnok. Det er sant: Fortalte jeg deg at de reiste med ungen din i går? Å jo, jeg gjorde visst det. Ja, da var det vel ikke noe mer. Jeg går inn her så lenge, jeg.

Går mot døra.

MILJA

Lovisa! Ikke gå, vær så snill. Jeg får ikke sove likevel.

LOVISA

Selvfølgelig får du sove. Du legger deg alene, uten en skrikerunge i armene. Skynd deg nå, før du må gå igjen.

MILJA

Du er så hard mot meg. Hard og frekk.

LOVISA

Nei, men Milja, Hør nå her..

MILJA

Du tror at jeg er dum, men jeg skjønner hva du sa i går kveld, og i dag.

LOVISA

Nei, men -

MILJA

Jeg har det vondt nok fra før, om ikke du skal gjøre det verre.

LOVISA

Du har ingen bør å bære. Du har gitt den fra deg.

MILJA

Jeg har gitt den fra meg, ja. Jeg gav bort en liten bør! Men jeg fikk en som var tusen ganger tyngre.

LOVISA

Du gjorde et godt bytte, da.

MILJA

Jeg gjorde et bytte som jager meg hele natta, og som driver meg ut på byen og fyll og leven! Et evig trykk her inne i brystet, det var det jeg fikk igjen. Joda. Jeg gjorde et godt bytte.

LOVISA

Hysj! Du vekker ungen.

MILJA

Hva galt er det jeg har gjort? Hvorfor avskyr de meg alle sammen? Hvorfor bryr de seg om at jeg ga bort noe som tilhørte meg? De kan jo sove godt.

LOVISA

Det gjør de også. Man sover alltid godt når man ikke har dårlig samvittighet.

MILJA

Tror du jeg ga bort ungen for min egen skyld, Lovisa?

Lovisa svarer ikke.

MILJA (forts.)

Skjønner du ikke at jeg ville gjøre det godt igjen, det vonde jeg hadde gjort?

LOVISA

Hadde du gjort ungen noe vondt?

MILJA

Jeg hadde født ham til verden!

LOVISA

Du hadde ikke noe valg!

MILJA
(ler hardt)

Vi var to som satte den ungen til verden! Vi var kåte, og tenkte ikke på det lille kryptet før vi dro det med ned i elendigheten.

LOVISA tier.

MILJA (forts.)

Jeg lå så mange netter og ba ungen min om
unnskyldning. Og så hørte jeg om legen. To fine,
snille mennesker ville ta ungen min som sin egen,
og gjøre ham rik og lykkelig. Hadde jeg sagt nei
til det, hadde jeg vært en dårlig mor.

LOVISA

Det var for ungens skyld du gjorde det?

MILJA
(*trassig*)

Ja, sier jeg! Det var det!

LOVISA
(*nikker mot den store senga*)

Hvis det var ungen din som lå der borte i senga,
ville du gitt ham bort nå, hvis noen ba deg om det?

MILJA

La meg være i fred!

LOVISA

Svar meg på det jeg spør om!

MILJA

Om det var min tusen ganger, så ville jeg gjort det
igjen.

LOVISA

Nei, Milja! Du ville ha kastet deg som et vilt dyr
over senga der og dratt ungen opp!

(forts.)

LOVISA (forts.)

Og du ville ha løftet ham opp i armene og danset rundt på golvet her og holdt ham inntil brystet ditt, ør og sanseløs av glede, og du ville ha tullet ham godt inn og løpt hele veien hjem. Og du ville ha skyndet deg i seng, og når du lå der og hørte på den velsignede gnurkinga, da ville brystet ditt blitt fylt av endeløs lykke.

MILJA siger sammen på kanten av senga. Hikster.

LOVISA (forts.)

Ja, bare gråt du. Du har mye tungt som hviler på deg.

MILJA kaster seg i senga med ansiktet mot puta. Jamrer seg.

LOVISA (forts.)
(mildt og stille)

Ja, ja, jenta mi. Nå får du prøve å sove litt. Prøv å ikke tenke mer på det. Men husk på at man ikke skal gjøre livet sitt fattigere enn det er.

MILJA er etter hvert blitt stillere. Nå puster hun rolig.

DRØMMEN OM MORRADA 'N

LOVISA (forts.)

DET FINNS UNGER AV MANGE SLAGS SORTER
SOM VIL TRENGE EI HÅND VINTERSTI'.
DET ER HÅPET OG DRØMMEN SOM SKORTER
OG SOM TRØST PLEIER RIKE Å SI:
"DEN SOM HAVNER PÅ BÅNN UTEN PENDER,
SKAL I HIMMELEN HØYEST PÅ STRÅ!"

SPØR DØM MEG, TROR JEG DRØMMEN VI TRENGER
GJELDER LIVET PÅ JORD HER OG NÅ

DRØMMEN OM MORRADA'N
KAN INGEN STJÆLE FRA'N.
EN GNIST
VIL FLAMME OPP TIL SIST,
OG GI OSS VARME.
DA STRÅLER SOLSKINN NE',
RIMFROST OG GUFS OG SNE
VIL FLY,
OG VERDEN BLI SOM NY.

DET KOMMER EN VÅR
HVOR UNGEN DIN GÅR
I FORFRISKENDE VIND
OG SUGER LUFTA INN.
MED LØFTA BLIKK STÅR HAN DER TRYGG
MED EN STOLT OG OPPREIST RYGG!
FOR

DRØMMEN OM MORRADA'N
KAN ALDRI STJÆLES FRA'N.
JEG VET
DEN SKAL BLI VIRK'LIGHET!
DRØMMEN OM MORRADA'N
DYRESTE ARV DU GA'N
ET FRØ
SOM ALDRI MÅ FÅ DØ

MEN BARE SPIRE
SNART STÅR EN BLOMSTERENG
BREDDFULL AV KNOPP PÅ SPRENG
FOR NÅ
BLIR VERDEN MINDRE GRÅ

DET KOMMER EN TI'
DA ARBEIDSFOLK VET
AT SNART ER DØM FRI
FRA LIKEGYLDIGHET
DA DØM SOM HAVNA NEDERST HER
SITTER ØVERST OPPE DER.
FOR
DRØMMEN OM MORRADAN
KAN ALDRI STJÆLES FRA'N.
DU VET
DEN SKAL BLI VIRK'LIGHET!

Går stille ut.

SCENE 25

MILJA

Sover urolig. Så farer hun brått opp, springer ut av senga og blir stående, søvndrukken og ør.

Ja, barnet mitt! Her er jeg!

Snur seg mot senga hun lå i, bøyer seg over den og gir seg til å leite i klærne. Blir mer og mer ivrig, slenger puta og teppet på gulvet. - Så kommer hun til seg selv. Reiser seg. Vrir hendene.

Å herregud! Skal jeg aldri få fred igjen?

Hun setter seg motløs ned på sengekanten og lar øynene gå. Og de stanser til sist ved den brede senga i bakgrunnen. Hun reiser seg og går på tærne mot senga. Bøyer seg over den og løfter opp teppet. Da blir hun stående, stiv av glede. Så kaster hun seg med et skrik over senga og løfter ungen sin i været. Og hun klemmer ham inntil seg og kysser ham vilt. Og hun gråter og hun ler og hun går fram og tilbake på gulvet med ham, gal av glede. Så stanser hun og løfter øynene mot taket. Hun må gå igjen. Fram og tilbake. Fram og tilbake. Lovisa kommer inn.

LOVISA

Gi meg ungen! Du klemmer livet av ham.

MILJA

Gå vekk, Lovisa!

LOVISA

Jeg har lovet å ta vare på ham mens de er på en liten reise, og jeg holder det jeg lover. Gi meg ungen, sier jeg.

MILJA

Ungen er min! Hils de fine folka dine og si at jeg ikke er redd dem! Jeg skal vise dem at ungen er min jeg.

Ut.

LOVISA

Takk og lov.

Greta inn fra bakrommet

GRETA

Har hun gått?

LOVISA

Ja. Nå har hun gått.

GRETA

Ble hun glad?

LOVISA

Bare så glad at hun nesten mistet vettet.

Greta og Lovisa ler. Lovisa finner frem kontrakten som Milja har underskrevet, og river den i stykker. Kristoffer inn.

KRISTOFFER

VI SUNGET HAR EI VISE
 OM OSLO BY OG DET SOM SKJER
 NÅR FOLK HAR TUNGE SKJEBNER
 OG ALT SOM FØRER MED

KRISTOFFER (forts.)
(med flere)

VI SANG OM MILJAS LILLE LIV
 OG SELV OM SANGEN ER FIKTIV
 SÅ HANDLER KANSKJE VISA VÅR
 OM ENDA NOEN FLER'

MILJA

NÅ SMILER'N MENS HAN GRIPER
 MOT SKYENE SOM GLIR AV STE',
 OG BLUNKER LITT MED ØYA, OG STIRRE EIN GANG TE'.
 D'ER MANGE SKYER FOR EN KROPP
 SOM LIGGER SÅNN OG KIKKER OPP,
 MEN KANSKJE FESTER'N BLIKKET PÅ
 ADSKILLIG MER' ENN DET!

LOVISA

ER HØNSEREIRET FOLKSOMT
 FOR NOEN UTEN STOR VERDI
 SÅ VARMER DET FOR UNGER, NÅR SÅNT HAR MEST Å SI

LOVISA, GRETA OG GURINA

ET REIR AV FJØR OG STRÅ OG JORD
 ER BEDRE SKAPT ENN MANGE TROR
 T'Å SENDE BARN I VERDEN UT MED RYGGEN RAK OG FRI!

ALLE

VI SUNGET HAR EI VISE
 OM EI SOM FIKK EI SÅ DYR BØR
 MEN TOK DEN OPP OG BAR DEN, SOM MANGE JENTER GJØR.
 I MORGEN NÅR VI VÅKNER SELV
 OG FINNER VERDEN SÅRE VEL,
 DA BØR VI KANSKJE HUSKE PÅ AT NOEN GIKK HER FØR.
 DA BØR VI KANSKJE HUSKE PÅ AT NOEN GIKK HER FØR.

SLUTT***APPLAUS******Allsang med publikum:*****ALLE (forts.)**

DRØMMEN OM MORRADA'N
 DYRESTE ARV DU GA'N
 ET FRØ
 SOM ALDRI MÅ FÅ DØ
 MEN BARE SPIRE
 DRØMMEN OM MORRADA'N
 KAN ALDRI STJELES FRA'N.
 JEG VET
 DEN SKAL BLI VIRK'LIGHET!